

650 000 – samhällsförändring i det fördolda

Idag har 650 000 människor privat sjukförsäkring. På allt fler vårdcentraler och sjukhus i landet finns två köer, en snabb med bättre vård och en långsam för de övriga där landstinget betalar. Hur mycket slantar de som betalar privat upp för att få bättre vård? Det är affärshemligt.

Privata sjukförsäkringar ökar stadigt. Om de betalar mer som privata kunder kommer då det privata sjukhuset att i framtiden ta emot patienter från den offentliga kön? Kommer behovet av vinst som görs på andras sjukdom att se annorlunda ut och finnas i en mer humanitär tappning? Idag betalar de med privata lösningar två gånger, även för den generella välfärds politikens.

De med privata lösningar säger att de avlastar den offentliga vården. Hur länge till vill de vara med och betala? Vilka anställda kommer att tacka nej när allt fler arbetsgivare erbjuder sjukvård den vägen? Blir det efterfrågan av vård från de privata eller de många människornas behov av vård som styr?

Samma frågor kan ställas på varje välfärdsområde.

Teatergruppen Tro, hopp och mod har funnits i tolv år. Är vår grupp välkommen? Knappt någon medlem har levt ett vanligt liv, istället med kriminalitet, missbruk och psykiatriska diagnoser. Under teaterverksamheten har inga nämnvärda återfall skett, istället ökad hälsa. Där ryms vårt hopp om ett annat samhälle och att idéerna som driver Solkraft i Skellefteå – en av våra samarbetspartners där 700 människor med liknande bakgrund varje år blir behövda av samhället – får fortsätta.

Resan vi gjort med shower, dokumentärer och seminarier över landet är unik. Våra drömmar om ett samhälle för alla förblir

intensiva. Vi är stolta över lösningarna vi varit med om att ta fram. Vad vi inte förstår är att delar av politiken i Umeå väljer att visa upp ett likgiltighetens ansikte när det gäller stöd. Det handlar inte om partipolitik, i ord får vi få stöd från alla partier, men det är inte tillräckligt.

De kallsinniga minerna när nazister i Umeå misshandlar oss. Likgiltighetens lov. Ska de utestängda fortsätta leva liv där allas lika värde inte gäller? Alla svarar nej. Sedan lämnas de utestängda därhän. Alla i Tro, ihop och mod kan berätta om den pågående Kafka-processen, där både domarna och anklagelserna är okända och straffet livslångt. Vi trodde att demokratin var mogen för ett till steg, bedömningen var fel. Den kraft vi mobiliserade räckte inte, inte ens när det rörde grundlagens poetiska ord om allas lika värde. Umeås motsvarighet lyder "Det jämlika samhället är en förutsättning för alla människors fria utveckling och kan aldrig acceptera att någon lämnas utanför..." – men det var svårt att hitta de som menade att orden var förpliktigande.

När vi då möts av konformismens tystnad återstår förtvivlan, men vi hade gärna talat med er om allas lika värde inför t.ex sjukdom. I tolv år har vi sökt svar. Vi fick inte många. Se människorna i Tro, hopp och mod som en förtrupp för vad som väntar i framtidens samhälle. Inte en enda blev insläppt i gemenskapen. Vi behöver bli många fler som deltar i samhällsbygget och samtalet om demokrati, för somliga bygger just nu ett helt annat samhälle i det tysta. Fråga oss, vi vet.

Text: Leif Stenberg

Foto: Heinrock, Flickr

